

Informatieve raad 10-6-2021,
Agendapunt 3, Regionale Energiestrategie (RES) 1.0

Betoog Diemense VVD in eerste termijn.

Al in 1605 hielden windmolens de Spaanse schrijver Cervantes bezig. Don Quichot van La Mancha is in zijn boek het stereotype van de idealist, een dwaze held die met zijn goede bedoelingen, maar onpraktische daden zich min of meer belachelijk maakt.

Don Quichot reist door het land en ziet daarbij windmolens aan voor reuzen die hij moet bevechten.

Vanavond ligt een raadsvoordracht voor van 10 pagina's en bij deze voordracht horen vele bijlagen. Er is veel werk verzet en veel geschreven, maar helaas zijn sommige teksten in onze ogen niet gelukkig. Als we lezen onder het kopje in de raadsvoordracht:

“Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?
Burgers, bedrijven en instellingen worden door dit besluit niet direct geraakt.”

dan zijn wij het daar niet mee eens. Dit besluit en alles wat hierna komt raakt ons allen zeer. Ook het aantal insprekers van vanavond is daar een goede indicator voor.

De aanpassing naar een duurzame economie vraagt om verstandig beleid. Het moet betaalbaar zijn voor gewone gezinnen en ondernemers en er moet altijd elektriciteit zijn voor die gezinnen en bedrijven. We moeten inzetten op een brede mix aan mogelijkheden om elektriciteit op te wekken.

De Diemense VVD is zich zeer goed bewust van de onrust die is ontstaan over de RES-ambities van de gemeente Diemen en dan met name over de inzet van windturbines. De onrust beperkt zich niet tot Diemen, ook in de ons omringende gemeenten is deze onrust aanwezig.

Als er windmolens in Amsterdam, locatie Science park worden geplaatst, staan die dicht bij Diemen, net zo als de randen van het Diemberbos dicht bij Amsterdam Zuid Oost en Weesp staan. Door het aanwijzen van zoeklocaties aan de grenzen van een gemeente, met de kans op plaatsing, kunnen wellicht toekomstige woningbouw locaties in gevaar komen. We hebben goed rekening te houden met onze burens, net zo als wij van onze burens verwachten dat die rekening met ons houden.

Er is veel gebeurd en ook wij als VVD fractie hebben veel bijgeleerd sedert de vaststelling van de Concept RES in juli 2020. Daarbij is sprake van voortschrijdend inzicht.

Diemen is een compacte stedelijke gemeente, waar we zorgvuldig moeten omgaan met de beschikbare ruimte, zowel in de bebouwde omgeving als in het groen. De energie transitie stelt ons voor belangrijke en ingewikkelde vraagstukken. Op dit moment worden er op velerlei manieren voorbereidingen getroffen om die transitie te kunnen maken. Wat betreft de fractie van de Diemense VVD moeten we breed kijken, dus naar inzet van vele (nieuwe) energiebronnen. In deze brede mix van mogelijkheden passen aquathermie, geothermie, warmte-koudeopslag, windenergie, zonne-energie en kernenergie.

De inzet van zonne energie biedt kansen. Er zijn mogelijkheden op daken, op parkeerterreinen en op taluds van auto- en spoorwegen. Die mogelijkheden dienen wat ons betreft uitdrukkelijker te worden onderzocht. In de RES ligt de focus op zon en wind energie, maar genoemde alternatieven zullen naast zon en wind energie eveneens nodig zijn om de ambities van de energietransitie te halen.

Gezondheid en welzijn van onze inwoners of beter gezegd van omwonenden, staan wat betreft de Diemense VVD voorop. We mogen geen interventies plegen waar mensen ziek van worden of schade door leiden. Ook moeten we zorgvuldig omgaan met onze schaarse flora en fauna. Concreet betekent dit voor Diemen met zijn beperkte ruimte, dat er voor de inzet van windturbines in Diemen weinig mogelijkheden zullen zijn. Er moet een ruime afstand worden bewaard tot woningen, maar ook de inrichting van het tussenliggende landschap maakt veel uit. Zo zal geluid in open veld en nabij water verder dragen dan als er obstakels tussen staan.

Maar ook kunnen windmolens hinderlijk zijn doordat zonlicht door de rotorbladen heen schijnt en een knipperlicht effect kan ontstaan, met hinderlijke slagschaduwen. Je wilt toch niet in een soort discotheek wonen, met licht-effecten?

Dit alles dient bij de aanwijzing van de zoeklocaties voor met name wind te worden betrokken. Bij het vaststellen van de omgevingsvisie zal de brede afweging te worden gemaakt, rekening houdend met alle relevante belangen.

Het vaststellen van deze RES is niet vrijblijvend. We maken ons zorgen over de zoeklocaties die door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Diemen zijn gepresenteerd. Het standpunt van het College is dat het zich inzet voor het welbevinden van mens en dier. Schade en overlast zal zoveel mogelijk worden beperkt. Maar wat is zoveel mogelijk? Het uitgangspunt daarbij is dat de wettelijke normen worden gehanteerd. De Diemense VVD vindt dat zoeklocaties voor windturbines die dichterbij dan 600 meter (norm provincie) van woningen liggen, of zodanig dichtbij dat er hinder door wordt ondervonden, in ieder geval moeten worden geschrapt.

Citaat website RIVM (status 8-6-2021)

In lijn met de WHO definitie van gezondheid beschouwen we hinder en slaapverstoring zelf ook als schadelijke gezondheidseffecten. (...)

Vervolgonderzoek

Het RIVM voert momenteel een vragenlijstonderzoek uit naar de manier waarop mensen risico's waarnemen van hun leefomgeving, hun leefstijl en van infectieziekten. Daarvoor is ook een steekproef getrokken van 3500 adressen in de buurt van windmolenparken. De uitkomsten van dat onderzoek komen naar verwachting in de loop van 2021 beschikbaar.

Einde citaat.

Participatie en draagvlak zijn voor ons essentiële onderwerpen. Hiermee moet uiteraard serieus worden omgegaan, maar tegelijkertijd wil ook de Diemense VVD een bijdrage leveren aan de energietransitie. Doordat de beschikbare ruimte in Diemen beperkt is, zal de Diemense bijdrage dat helaas ook zijn.

Het helpt zeker niet bij het vinden van draagvlak als de gemeente Diemen toestaat dat data centra worden gevestigd, waar veel, zo niet alle, duurzaam opgewekte energie naar toe gaat. De Diemense VVD is daar dan ook niet voor.

Dan over de status van de RES en het RES proces. Technisch gezien is het RES-proces een soort gecoördineerde autonomie: alle gemeente hebben via de VNG het Klimaatakkoord meegetekend. Uit vrije wil en uit eigen initiatief, autonomie. Anderzijds staat in dat akkoord ook dat als een regio haar

doelen niet haalt, er ingegrepen kan worden via interbestuurlijk toezicht en het omgevingsrecht. Dat is dus gevorderd medebewind.

Als het RES-proces inderdaad op decentrale autonomie rust, dan mogen gemeenten ook nee zeggen. Wordt zo'n besluit vervolgens niet geaccepteerd, dan is dat weer medebewind. In dat geval is er een wettelijke grondslag nodig om met enig democratisch mandaat in de gemeentelijke huishouding in te grijpen.

Voor het afwegingskader van de RES worden de criteria gebruikt:
Kwantiteit, draagvlak, ruimtelijke inpassing en net-efficiëntcy.

De zoeklocaties zijn te breed en te vaag. Zo kun je bijvoorbeeld over draagvlak en ruimtelijke inpassing werkelijk pas wat zeggen als er meer bekend is over het gezondheidseffect van een windmolen op een specifieke locatie.

Deze gezondheidseffecten van windmolens zijn nog onvoldoende duidelijk. Wij willen de gezondheid van onze inwoners in geen geval in de waagschaal stellen.

Daarbij wordt er nader onderzoek gedaan in opdracht van het College van B&W van Diemen over de effecten van windmolens op omwonenden. De onderzoeksresultaten zijn nog niet beschikbaar. Nu dan al instemmen is prematuur en onverstandig.

Als we nu instemmen zwemmen we in een besluitvormingsfuij. Hogere bestuursorganen, Provincie en Rijk, kunnen al snel concluderen door instemming met de zoekgebieden dat er in Diemen draagvlak is voor windmolens. Met de vaststelling van de zoekgebieden middels deze RES 1.0 spreekt de raad zich uit over het draagvlak van Diemen en zijn inwoners over het realiseren van wind en zonnen energie in de betreffende zoekgebieden. Hier kan en zal in latere vergunningsverleningstrajecten gebruik van gemaakt worden.

Wat ons betreft zetten we voorlopig maximaal windmolens op zee. Daar kunnen veel grotere molens worden geplaatst, waait het meer en hebben veel minder mensen er last van. Bovendien hebben we met wind op zee vele jaren meer dan voldoende energie voorradig.

De fractie van de Diemense VVD zal zich nader beraden, met in achtneming van al hetgeen hier vanavond wordt gezegd.

Maar het moge duidelijk zijn dat we op dit moment vinden dat er te veel onduidelijkheden zijn om te kunnen instemmen.

Tot zover.

Namens de fractie van de Diemense VVD,
Bert Timmer